

KIS-436 – Br. **youlc'h**.

(MME da GE – 26 01 93)

Er *Stagadenn d'an Dafar evit ar Geriadur Broadel* (Preder 147 1971) e tisplegit ar Br. **youlc'h** dre ar Gl. *rectum*.

Meur a wech em eus bet tro da welet ar ger-mañ, gant lies skrivadur, met a-fet ster e oa roet bep taol da gevatal ar Gl. *vulve*.

VULVE. Et *youlc'h* ; *youllec'h* (L. ar Fl.) VALL.SUP. p. 176

Evlac'h, tr. matrice qui enveloppe le fœtus. PELL.ms. p. 478

ÉVLEC'H [...] Quelques-uns prononcent *évlac'h* et d'autres *uloc'h*. Le Pelletier donne encore à ce mot la signification de matrice ; mais pour moi je ne l'ai jamais entendu employer dans ce sens. GON.II p. 309

Petra dezastum a gement-se ? Ne'm eus daveenn all ebet. Mar ho pije c'hwi bet tro da lenn ar ger-mañ lec'h pe lec'h all, ha tu a ve deoc'h da reiñ din da c'houzout pelec'h ?

Eil stumm VALL.SUP. **youllec'h**, roet gant L. ar Floc'h (eus Bodiliz) a rofe dimp da c'houzout ez eo ur ger BrL. Petra ar gerdarzh ? *youl + lec'h* ? Fentus e vefe ! Ne lavar ket VALL.SUP. pe live yezh eo, pemdez, fent, gros... Tu a vefe da geñveriañ gant un droienn c'hros all a ya da envel ar c'hourzh en Ignel : **ur goull-pich** (!)

Hag un dibab tidek eus ho perzh eo **youlc'h** = *rectum* ?

(GE da MME – 27 01 93)

Pa'm eus savet *Geriadur ar Gorfadurezh* e'm eus ranket stankañ toulloù (ent kefredel evel just). O vezañ m'o doa holl elfennoù ar c'harbedenn o anv, lakaet er-maez unan, anezhi lodenn diwezhañ ar bouzelloù, e'm eus dibabet **youlc'h**. Ne oa ket ken tidek-se, pa gavez e GREg. p. 112 : “*Le boyau colon ou culier*, bouzellen an réfr. *Léon*, an youl-lec'h.” Souezhus n'eo ket e ve meur a ster d'ur ger evit ul lec'h ken sulfurus na veze ergerzhzet (erviziet, erbichet) nemet en deñvalijenn ! Er bed

rakgouiziel, evel a ouzout, e veze dispis-tre kealioù ar gorfadurezh. Digant ur vaouez eus va bro c'henidik, tapet ganti pugnezoù en he divvron, e klevis pemont vloaz 'zo : "Mon *estomac* chancrit des deux côtés."

A-zivout orin ar ger **youlc'h**, '**youllec'h**' ne'm eus sklerijenn ebet. Ar gerdarzh a ginnigez "lec'h ar youl" zo liv ar gwirheñvel gantañ (gerdarzh na zisklot ket gant youl un dregantad eus ar boblañs a gav bliz gant ar "c'hal daou", evel ma lavar(e) martoloded Rosgo).

(GP – 10 02 93)

DE CVNNIS ARMORICANIS

Dedennus eo an imbourc'h gouiziek bet boulc'het gant MME ha GE a-zivout Br. **youlc'h** / **youllec'h**. A *culus* pe *cunus* eo e ster? Sed ur gudenn arlivioù gweringevredadouriel, trabedoniel ziken ganti. Da'm soñj emar gwir gant GE a pa ro da grediñ e c'hallfe ervat bezañ an eil hag egile da vare 'ar bed rakgouiziel'. E meur a yezh e vez testeniekaet, hag hep monet da glask pemp troad d'ar maout e tegasan koun a'r ganaouenn vrudet zo he anv 'La digue du cul' ma vez kavet ar bozenn da heul : '*si ce n'est pas le diable, | refous-le moi dans l'cul*'. Anat eo, daoust ma vez lec'hiet prepoz ar ganaouenn war an hent bras a Naoned da bParis, hervez dastumadennoù zo, nepell moarvat diouzh maner Jil Rez, e vez arveret ar ger gant ster 'kourzh'.

Evit ster **youllec'h** eo fur distreiñ da'r c'hoshañ meneg, heni PELL. 731 [dsk.] : 'Et dans un ancien Catechisme, Cahout youl, avoir désir, convoiter, en Latin *Concupitur*. C'est de cette dernière signification que vient *Ioul-lec'h* pour dire la matrice d'une femme, comme si on vouloit exprimer le lieu et le siege de la concupiscence de la chair. Je sai cette expression de M^r. Roussel.' Ne gav ket din e ve diwirhañval un hevelep diskleriadur. Anat eo e ranker kemer **-lec'h** evel lostrann ur c'henstrollad strizh ha neket un ungeriad diheud, ahann ['ju(:)lE□] > [julx] (sl. en tu enep [(a)'walx] ~ [(a)'wala□] hag anaptiktennoù kevatal).

Kadarnaet eo bet marteze un hevelep steriegezh gant nested soniadel ar ger **yourc'hez**, GIB 3216 o taveiñ da PELL. 456 [= dsk. 732] '*Iourc'hés* pris au sens figuré et moral est une injure si atroce qu'une femme à qui on auroit donné ce nom devant des temoins a droit d'en demander justice et réparation d'honneur'.

Evit PELL. 478 [dsk.] '*Evlac'h*, Matrice qui enveloppe le *fétus*', e kav din emar gwir ivez gant hon manac'h kozh pa lavar ez eo an un ger. '*Evlac'hi Evlec'h* et *Ewllac'h*

que l'on prononce en quelques cantons *Eoulac'h* ourmeau arbre. M^r. Roussel m'apprend qu'en son païs on prononce *Eoulec'h* : et le P Gregoire écrit *Vloc'h*.⁷ Hogen, pa zalc'her koun en hon eus ['e|ul:] ['e|ol:] e kichen **youl** (sl. Kb. *ewyllys*) arabat ve disteurel en hon be aman un arallstumm hepketken da **youllec'h**. Ret vije sellet ar pezh a skrive Ernault a-barzh *Kruptavdia*...